

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/14484-1
Saksbehandler Sigbjørn Kvarme

Utvalg	Møtedato
Landbruksnemnda 2023 – 2027	25.11.2024
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 – 2027	03.12.2024
Teknisk utvalg 2023 – 2027	03.12.2024
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	03.12.2024
Kulturutvalget 2023 – 2027	04.12.2024
Formannskapet 2023 – 2027	05.12.2024
Kommunestyret 2023 – 2027	11.12.2024

Nytt politisk delegeringsreglement

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Forslag til nytt politisk delegeringsreglement vedtas.

Vedlegg

Forslag til nytt delegeringsreglement for Grimstad kommune

Sammendrag

Kommunestyret skal fastsette et nytt delegeringsreglement i inneværende valgperiode (2023 – 2027). Kommunedirektøren legger med dette frem et forslag til nytt delegeringsreglement med oppdateringer og endringer.

Forslaget til nytt delegeringsreglement har en ny oppbygning og nytt utseende, men viderefører i hovedsak det eksisterende reglementet. Innholdsmessig er det derfor å anse som et revidert reglement.

Et hovedmål har vært en språklig forenkling av reglementet som gjør innholdet mer tilgjengelig. Der hvor det foreslås materielle endringer i delegeringen, er dette nærmere beskrevet i saksfremlegget.

Fakta

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen og treffer vedtak på vegne av kommunen, både i saker med hjemmel i kommuneloven og andre særlover hvor kommunen er tillagt myndighet. Denne myndigheten må av praktiske hensyn og kapasitetsgrunner delegeres videre

innad i kommunen. Etter kommuneloven § 5-3 tredje ledd kan kommunestyret delegere sin myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordfører eller til kommunedirektør. All utøving av delegert kommunal kompetanse ved andre folkevalgte organer eller administrasjonen skjer imidlertid på kommunestyrets vegne og under deres politiske ansvar. Delegering er derfor en form for tildeling av fullmakt. Men ansvaret for de avgjørelser som treffes ligger hos kommunestyret.

Den faste delegeringen av kommunestyrets myndighet må formaliseres og samles i et delegeringsreglement. Dette skal vedtas for hver valgperiode, jf. kommuneloven § 5-14. Etter kommunelovens bestemmelser om delegeringsreglement er det kommunestyret selv som skal fastsette reglementet for delegering av vedtaksmyndighet og innstillingsrett.

Delegeringsreglementet er derfor et sentralt styringsdokument for kommunen, og regulerer hvordan innstilling og vedtaksmyndighet i ulike saker skal delegeres. Dette må ses i sammenheng med andre kommunale styringsdokumenter som saksbehandlingsreglene i [utvalsreglementet](#) og rammene for økonomiske fullmakter i [økonomireglementet](#).

All administrativ delegering skjer etter loven til kommunedirektøren, jf. kommunelovens § 13-1. Det politiske delegeringsreglementet fastsetter derfor hvilken myndighet som skal delegeres til kommunedirektøren. Denne myndigheten er av praktiske årsaker delegert videre fra kommunedirektør til kommunalsjefene og nedover i organisasjonshierarkiet. Denne konkrete videredelingen innad i administrasjonen er imidlertid ikke spesifisert i det politiske delegeringsreglementet. Dette hører inn under kommunedirektørens løpende organisering som øverste leder av administrasjonen, og reguleres av et administrativt delegeringsreglement.

Nytt delegeringsreglement skal vedtas innen 31. desember året etter at kommunestyret ble konstituert. Inntil nytt delegeringsreglement er vedtatt, er det sist fastsatte reglementet fortsatt gjeldende.

Det någjeldende politiske delegeringsreglement finnes her:

[Delegeringsreglement vedtatt av kommunestyret 15.12.20.pdf](#)

Vurderinger:

Det vises til forslag til nytt delegeringsreglement som er vedlagt dette saksfremlegget. Språklig forenkling og lesbarhet har vært et mål med revideringen. Lovhenvisningene er derfor satt inn i et register i slutten av dokumentet, fremfor at lovhenvisningene tas inn fortløpende i teksten. Reglementet har også fått inn en beskrivelse av «Roller og oppgaver» for flere folkevalgte organer og for hhv. ordfører og kommunedirektør. Dette for å nærmere beskrive det ansvar og myndighet som ligger til rollen/funksjonen.

Teksten under viser til kapittelinnstillingen i dokumentet, og henviser videre til kapittelinnstillingen i dagens gjeldende delegeringsreglement.

Kapittel 1 og 2

Disse tilsvarer de innledende kapitler i någjeldende delegeringsreglement kapittel 1 og 2. Kapitlet omfatter generelle prinsipper for delegering og ulike regler for blant annet utøvelse og tilbakekall av delegert myndighet.

Teksten har gjennomgått enkelte språklige og redaksjonelle endringer. Den eneste materielle endringen fremkommer i kapittel 2.5 som tar inn de nye reglene for mindretallsanke. Regelen her ble endret ved behandlingen av utvalgsreglementet. Endringen medfører at det nå kreves 3 representanter for en mindretallsanke.

Kapittel 3

Dette kapitelet beskriver de ulike folkevalgte organene som delegeres myndighet og deres roller og oppgaver, samt en positiv oppstilling av organenes vedtaksmyndighet.

Kapittel 3.2 er nytt. Her er det ikke behov for delegering, da kommunestyrets er utgangspunktet for myndigheten som delegeres etter reglementet. Men kommunestyrets roller og oppgaver er beskrevet her, slik at arbeidsfordelingen med de underordnede organene kan sees i sammenheng.

Kapittel 3.3 (dagens kap. 3) omhandler formannskapets roller, oppgaver og vedtaksmyndighet. Her formaliseres formannskapets rolle som det organet som skal holdes orientert om kommunens rettslige prosesser. I tillegg er det tatt inn en beskrivelse av ansvaret for saker som gjelder Universitetsbyen Grimstad, samt for saker som gjelder samarbeid med UiA. Når det gjelder den delegerte myndigheten til å behandle saker som hører til eierskapsutvalget, er dette nå flyttet til et eget kapittel i delegeringsreglementet (kap. 3.7). Dette fordi eierskapsutvalget nå formelt er å anse som et separat organ. Når det gjelder formannskapets rolle som kommunens klagenemnd er denne kompetansen gitt en begrensning med ordlyden «med mindre annet er bestemt». Dette skyldes behovet for en hensiktsmessig arbeidsfordeling av klagesaker etter ny opplæringslov som nå er tillagt kommunen, som for eksempel klager over SFO-vedtak og vedtak om leksehjelp. Delegering salg av eiendom er presisert med angivelse av areal- og verdigrenser. Tatt ut setning om «LNF-områder og andre områder av allmenn interesse». Denne delegasjonen innebærer i praksis ingen reell delegasjon av myndighet, da denne kompetansen i dag er delegert til hhv. plan- og miljøutvalget og teknisk utvalg.

Kapittel 3.4 (dagens kap. 4) omhandler ordfører. Her er ordførers representasjonsrett i generalforsamling og representantskap gjennomgått og oppdatert etter vedtakelse av kommunens eierskapspolitikk og medfølgende opprettelse av eget eierskapsutvalg. Dette medfører at eierskapsutvalgets kompetanse til å gi politiske styringssignaler i eierskapsaker klargjøres. Det er derfor tatt inn en presisering om at kommunens representant i eierskapsorganer skal avklare kommunens interesse med eierskapsutvalget før behandling i respektive selskap/foretak. Det er også foreslått en endring slik at det presiseres også her at kommunedirektør også er delegert rolle som rettslig representant og kan underskrive på kommunens vegne. Det er videre foreslått at myndigheten til å anmelde straffbare forhold flyttes til kommunedirektør av praktiske årsaker, se under om kap. 4.

Kapittel 3.5 (dagens kap. 5) om plan- og miljøutvalget er oppdatert ved at tidligere vedtatte navneendring er tatt inn. Det foreslås mindre innholdsmessige endringer. Setningen om at «*Kommunestyrets myndighet til å vedta kommuneplanens planprogram delegeres ikke, men samkjøres med kommunestyrets behandling og vedtak om planstrategi*» tas ut. Dette vil medføre større grad av prosessfrihet i hvordan sakene legges frem, for eksempel ved å skille planprogram og planstrategi. Forslaget endrer imidlertid ikke delegasjon av faktisk myndighet. Kommunens ansvar etter folkehelseloven er også flyttet hit fra helse- og omsorgsutvalget.

Kapittel 3.6 (dagens kap. 6) om administrasjonsutvalget foreslås ingen materielle endringer, ut

over en språklig presisering om at utvalget behandler *prinsipielle* saker.

Kapittel 3.7 er nytt, og presiserer eierskapsutvalgets roller og oppgaver, samt utvalgets delegerte myndighet. Utvalgets roller og oppgaver er videre presisert i kommunens vedtatte eierskapspolitikk og må ses i sammenheng med det.

Kapittel 3.8 (dagens kap. 7) om helse og omsorgsutvalget inneholder ikke andre materielle endringer enn flyttingen av folkehelseloven som beskrevet over.

Kapittel 3.9 (dagens kap. 8) om oppvekst- og utdanningsutvalget inneholder oppdateringer som følge av ny opplæringslov. Endring i ny opplæringslov medfører at vedtektene for SFO skal fastsettes i forskriftsform. Vedtakelse av forskrifter hører naturlig inn under kommunestyrets myndighet og tas derfor ut av utvalgets vedtaksmyndighet. Utvalget vil være innstillende utvalg for saksbehandling av denne forskriften. Godkjenning av nye barnehager gjøres etter dagens praksis av kommunestyret, så her foreslår kommunedirektøren at vedtaksmyndigheten tas ut av oppvekst- og utdanningsutvalgets delegerte vedtaksmyndighet.

Kapittel 3.10 (dagens kap. 9) om teknisk utvalg innebærer en utvidelse av organets delegerte myndighet.

Det utvidede ansvarsområde for Teknisk utvalg kan oppsummeres slik:

- Klage på dispensasjoner i 100-metersbeltet skal alltid til TU (nær sjø og vann).
- Klagesaker over prinsipielle enkeltvedtak (ny presisering).
- Direkte klagebehandling av visse saker hos Statsforvalteren:
- Enkelte mindre saker kan sendes direkte til Statsforvalteren for endelig avgjørelse, og slipper behandling i kommunen. Dette gjelder:
 - o Mindre tiltak som garasje, bod eller levegg.
 - o Saker som gjelder ulovlig bygging.
 - o Saker knyttet til tekniske forskrifter.

Myndighet etter eldre reguleringsplaner ligger fortsatt hos kommunedirektøren, med mindre annet står i reglementet.

Kommunedirektøren mener dette vil få flere positive følger:

- For publikum: Klager på små bygg eller tekniske saker blir behandlet raskere ved å sendes direkte til Statsforvalteren.
- For politikerne: Teknisk utvalg får mer ansvar i prinsipielle saker og saker i 100-metersbeltet, mens kommunedirektøren fortsatt håndterer dagligdagse byggesaker.
- For administrasjonen: Mindre belastning på kommunens klagesaksbehandling, men mer arbeid for Teknisk utvalg i viktige saker.

Kommunedirektøren mener dette vil gi en effektivisering av saksbehandlingen ved at mindre tid går med til teknisk utvalgs behandling av rutinesaker. Det vil også kunne redusere ventetid for tiltakshavere, noe som kan øke tilfredsheten blant innbyggerne.

Endringene vil også medføre lavere kostnader knyttet til administrativ tid brukt på teknisk utvalgs forberedelse og møter, samt et redusert behov for fysiske befaringer og møtehonorarer for utvalgsmedlemmer.

Færre saker på agendaen medfører etter kommunedirektørens syn at teknisk utvalg kan bruke mer tid på saker med stor betydning for kommunen. Dette gir bedre prioritering av ressurser og økt kvalitet i prinsipielle saker. Administrasjonens kompetanse kan også utnyttes bedre i rutinesaker, mens utvalget kan prioritere utviklingssaker.

Kommunedirektøren mener forslaget gir økt forutsigbarhet for både kommunen og private aktører og redusert risiko for omkostninger. Færre saker i utvalget kan redusere risikoen for feilbehandling og påfølgende klager eller omkostninger. Forenklet og raskere behandling kan redusere antall klager og dermed behovet for juridisk bistand. Tiltakshavere vil også kunne oppleve kortere behandlingstid, som igjen kan føre til raskere prosjektoppstart og færre forsinkelser.

Teknisk utvalgs delegerte myndighet til å vedta mindre reguleringsplaner utenfor sentrumsområder foreslås også fjernet. Dette er en myndighet som aldri har vært benyttet. Praksisen i alle plansaker etter full prosess, er at disse vedtas endelig av kommunestyret.

Teknisk utvalgs delegerte myndighet til å treffe vedtak om mindre endringer i reguleringsplan foreslås også strøket, da den fremstår som en inkurie. Ved sist endring av delegeringsreglementet ble denne myndighet videredelegert til kommunedirektøren, jf. dagens delegeringsreglement avsnitt 13.4.2 siste ledd.

Kapittel 3.11 (dagens kap. 10) om kulturutvalget inneholder kun språklige og redaksjonelle endringer.

Kapittel 3.12 (dagens kap. 12) om valgstyret har en innholdsmessig endring, da det etter valgloven er gjort en endring i regelverket slik at det ikke lenger skal oppnevnes stemmestyrer for å administrere stemmegivningen på kommunens stemmesteder. Denne delegerte myndigheten faller derfor bort.

Tilbaketrekking av Landbruksnemndas delegerte myndighet

Landbruksnemnda (dagens kap. 11) foreslås ikke gitt fortsatt delegert myndighet, og at dagens delegerte myndighet overføres til henholdsvis teknisk utvalg og kommunedirektør.

Landbruksnemnda består i dag av 5 utvalgsmedlemmer og nemnda har samme møteintervaller som de politiske hovedutvalgene. Landbruksnemnda behandler og vedtar saker primært etter jordlova og konsesjonsloven, men uttalelser seg også om plan- og byggesaker der jordverninteressene mulig påvirkes. Ellers behandler landbruksnemnda eventuelle prinsipielle saker innen flere lovverk som skoglova, viltloven, hundeloven, m.m. Dette utgjør imidlertid samlet sett et lite antall saker. Til nå i 2024 har det vært gjennomført 7 møter og landbruksnemnda har behandlet til sammen 46 saker. Av disse er det 26 saker enkeltvedtak etter jordlova og konsesjonsloven. 25 av 26 saker har endt med vedtak i tråd med kommunedirektørens innstilling. De øvrige sakene som har blitt behandlet, er i hovedsak høringsuttalelser i plan- og byggesaker. I disse sakene har landbruksnemndas endelige uttalelser vært i tråd med kommunedirektørens anbefalinger. Kun i 6 av disse sakene har landbruksnemnda hatt en annen uttalelse enn hva kommunedirektøren har foreslått. Flere av disse sakene har imidlertid fått et annet endelig utfall når det har blitt fattet vedtak i teknisk utvalg.

Erfaringene fra sakene som landbruksnemnda har behandlet de siste årene (siden 2020), er at landbruksnemnda i stor grad vedtar i tråd med kommunedirektørens innstilling. Der det ikke er

samstemthet, er ofte landbruksnemnda og øvrige politiske utvalg, eksempelvis teknisk utvalg, ikke samstemte. Dette gir utfordringer med en enhetlig saksbehandling og forutsigbarhet for søkerne.

Kommunedirektøren foreslår derfor å reversere endringene som ble gjort i dagens delegeringsreglement. Det betyr at myndighetsområdene som omtales i delegeringsreglementet kapittel 11.1 andre ledd til og med kapittel 11.1.7 strykes fra det politiske delegeringsreglementet. Myndigheten innenfor disse områdene delegeres dermed direkte til kommunedirektøren. Den delegerte myndigheten for klagesaker innen konsesjonsloven, jordlova, odelsloven og skogbruksloven, jf. delegeringsreglementet kapittel 11.1 første ledd, delegeres ikke til kommunedirektøren. Denne myndigheten foreslås delegert til teknisk utvalg, jf. punktet om kap. 3.10 over.

Dette forslaget vil etter kommunedirektørens syn medføre en konkret økonomisk besparelse for kommunen ved at man samler likeartede politiske oppgaver i samme utvalg. Landbruksnemnda står da igjen som et tomt organ uten oppgaver, og vil i praksis nedlegges. Dette vil i så fall formelt gjøres ved neste revisjon av utvalgsreglementet.

Konsekvensen av dette er at det reduseres dobbeltbehandling av enkelte politiske saker, samt at kommunen sparer betydelige økonomiske midler ved at antall politiske utvalg kan reduseres. Det vurderes som kostnadseffektivt at disse oppgavene overføres til teknisk utvalg og kommunedirektør.

Kapittel 4

Dette kapitlet setter rammene for kommunestyrets delegering til kommunedirektøren. Teksten har gjennomgått redaksjonelle endringer for å tematisere kommunedirektørens vedtaksmyndighet. Den generelle vedtaksmyndigheten fremkommer også mer tydelig i dette forslaget.

Kapitlet har gjennomgått en lovmessig redaksjonell gjennomgang for å få inn oppdaterte lovhenvvisninger til for eksempel ny opplæringslov, privatskolelov mv.

Når det gjelder avsnittene om *organisering og personalforvaltning* samt *økonomiforvaltning* er det ingen materielle endringer. Det er tatt inn en henvisning fra økonomireglementet om fullmakt til å inngå leie- og leasingkontrakter.

Når det gjelder avsnittet om *fast eiendom* foreslås det tatt inn en presisering om at kommunedirektør kan inngå kontrakt om kjøp og salg av kommunal fast eiendom innenfor nærmere fastsatte rammer.

Krisefullmakten foreslås overført fra ordfører til kommunedirektør. Virkeområdet for fullmakten er hastesaker som krever hurtig avgjørelse. Dette er derfor en svært begrenset, men også viktig myndighet for ekstraordinære hendelser, situasjoner og tilstander som ikke effektivt kan håndteres innenfor den daglige driftsorganisasjonen. Et tidsmessig nært eksempel er snøstormen som rammet distriktet tidlig vinter 2024, og som på kort tid påførte kommunen uforutsette utgifter for over kr. 10.000.000. Denne type krisehåndtering foregår innenfor den kommunale kriseledelsen. Kommunedirektøren mener derfor det er mest riktig at denne fullmakten også formelt er delegert til kommunedirektøren som leder av kommunens kriseledelse. Bruk av slik delegert myndighet skal rapporteres til formannskapet.

I forlengelsen av dette forslaget foreslås rammen for de økonomiske forpliktelser som kan pådras som avhjelpende tiltak økt til kr. 10.000.000. En oversikt over forbruk av slike midler skal forelegges kommunestyret.

Ellers er det enkelte endringer som følger av nytt lovverk. Boligsosial lov er innført etter vedtak av siste delegeringsreglement, og pålegger kommunen en plikt til å fatte enkeltvedtak ved avgjørelse om boligsosial bistand til personer som ber om det. Denne saksbehandlingen anses best plassert hos boligkontoret i kommunen.

I tillegg er det tatt inn en presisering om at det delegeres myndighet til å gi tillatelse til bruk av motorferdsel i utmark hvis særlige grunner foreligger.

Når det gjelder utbyggingsavtaler og kommunedirektørens myndighet til å godkjenne slike er vilkåret her noe endret, slik at det er tatt inn en presisering om at utbyggingsavtaler med økonomiske konsekvenser også skal fremlegges for politisk behandling. Dagens gjeldende delegering finnes i dagens reglement kap. 9.2 annet avsnitt for sammenligning.

I tillegg er det som tidligere nevnt tatt inn et forslag om å delegere myndighet til kommunedirektør som rettslig representant, samt delegere myndigheten til å anmelde straffbare forhold og fremme sivile rettskrav (eks. erstatningskrav) knyttet til kommunalt anlagte straffesaker.

Konklusjon

Forslag til nytt delegeringsreglement for innværende valgperiode vedtas.